

Runematerialet fra Tønsberg

Charlotte Johannessen

Masteravhandling i Nordic Viking and Medieval Culture

Institutt for lingvistiske og nordiske studier

Det humanistiske fakultet

Universitetet i Oslo

Høsten 2011

111:YI111:4Y:YI1:P4R4R:Y4YY4:4P:1111111:4Y:P11Y:~4R1:Y11:1111:4BBP4111:~11:111

En annen innskrift som også kan være et øvingsstykke, A65, er ristet på et ribbein av storfe som ble funnet ved en prøveundersøkelse i Storgaten 24/26 og dateres til 1200-tallet. Runene står på den ene flaten og er lønruner av typen "julegran", det vil si staver med kvister på venstre og høyre side hvis antall angir henholdsvis ætt og rune. Prinsippet bak krypteringen er en inndeling av de seksten tegnene i fuporken i tre ætter. Tegnene innen hver ætt telles forfra, mens ættene, ifølge Seim, kan nummereres både forfra og bakfra. Det langt vanligste er imidlertid å telle bakfra, slik at de første tegnene havner i tredje ætt.

Det første tegnet har noe avstand til resten, og kun tre kvister på den venstre siden av staven, slik at den kun angir ætt og ikke rune. Gosling tolker dette som en innledning til innskriften, som presenterer at det som følger er den tredje ætten, men det kan også være en feil fra risterens side. Videre følger $\frac{3}{1}$ $\frac{3}{2}$ $\frac{3}{3}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$, **fupoo**. Risteren har altså ristet **o** to ganger, noe som åpenbart må være en feil. Etter lønrunene følger to kvistløse staver med omtrent samme avstand som tegnene foran. Det virker derfor sannsynlig at innskriften skulle vært lengre, og tegnene som først og fremst savnes er **r** og **k**, slik at den tredje ætten blir komplett. Kanskje ble stavene ristet først før kvistene ble påført, og ettersom innskriften bar feil av sted ble den oppgitt.⁹⁸